Høringssvar fra DN Helsingør afdeling ifm. etablering af Natur nationalpark Hellebæk

Dette høringssvar angår den projektbeskrivelse og forvaltningsplan, Naturstyrelsen har offentliggjort på høringsportalen d. 21. august 2025.

Danmarks Naturfredningsforening Helsingør har som bestyrelsesmedlem løbende kommenteret på og deltaget i udformning af nærværende projektbeskrivelse. I Danmarks Naturfredningsforening står vi bag intentionen med etablering af naturnationalparker, og vi bifalder i overordnede træk den projektbeskrivelse og forvaltningsplan, der nu er offentliggjort. Vi har dog en række kommentarer, der vedrører følgende emner:

- Sammenhæng mellem projektbeskrivelse og Natura 2000 planen
- Naturnationalparkens forventede størrelse
- Hegning
- Veteranisering og dødt ved
- Vandkvalitet i søer indenfor og op til NNP Hellebæk
- Mål og delmål for projekt
- Besøgstryk

Sammenhæng mellem projektbeskrivelse og Natura 2000 planen

Vi ønsker at foreslå at det i den endelige projektbeskrivelse tydeligt angives, at projektbeskrivelsen ikke er i strid med Natura 2000 planen for området, jf sammenfatningen af ”Handlingsplanen” for Natura 2000 området (s 5/27)

https://sgavmst.dk/media/xe3j0a5o/n130-natura-2000-handleplan-2022-2027-teglstrup-hegn-og-hammermoelle-skov.pdf

hvori det angives at hovedformålet for Natura 2000 området er

”Hovedformålet med indsatserne i perioden 2022-27 er:

1. Fokus på at sikre de lysåbne naturtyper ved at hindre tilgroning

2. Sikre og forbedre tilstanden af den eksisterende natur og levesteder

3. Bekæmpe invasive arter og problemarter”

I sammenhæng med ovenstående undrer vi os over, at udkastet til projektbeskrivelsen for NNP Hellebæk blot angiver (s 18) at ”udvalgte” bestande af japansk pileurt skal ”søges bekæmpet målrettet”. I afsnit 3.7.7 henvises dog til mere intensiv bekæmpelse i ”udvalgte fokusområder”. Vi anbefaler en omfattende intensiv bekæmpelse både i og uden for NNPen, da denne invasive art let spreder sig igen, hvis den ikke bekæmpes intensivt overalt. Intensiv bekæmpelse vil medvirke til at udmønte Natura 2000 planen. Vi henviser også her til udkastets side 21 hvori der lægges op til at frivillige medvirker. Det bakker vi stærkt op om.

Naturnationalparkens forventede størrelse

"Naturnationalpark Hellebæk udgør ca. 690 ha og er beliggende mellem Helsingør og Ålsgårde. Naturnationalparken udgør sammen med Nyrup Hegn, Krogenberg og Danstrup Hegn samt Horserød, Gurre og Klosterris Hegn et stort sammenhængende skovområde, som kun brydes af små og forholdsvist ekstensive private jordbrugs/fritidsejendomme." p.12

I Danmarks naturfredningsforening er vi af den opfattelse, at den vigtigste indsats for at fremme biodiversiteten er at sikre store sammenhængende naturområder. Vi havde derfor gerne set, at det planlagte areal var større, end det er tilfældet i projektbeskrivelsen. Det er positivt, at Naturstyrelsen har foretaget mageskift med Helsingør kommune og derved været i stand til at udvide arealet mod Nyrup. Derudover vil vi gerne pege på yderligere forhold, der kunne øge, om ikke parkens rækkevidde, så sammenhængen med større naturområder.

1. Forlængelse af flydespærre i Bøgholm sø, så hegnet ligeledes erstattes af flydespærre i Kobberdammen.
2. Sammentænkning af de lavbundsjorde, der potentielt kan udtages som led i den grønne trepartsaftale, her særligt med fokus på jorder grænsende op til Skindersøvej på den vestlige side af Naturnationalparken.

Hegning

"3.3 Etablering af hegn For at sikre et passende højt græsningstryk i naturnationalparken, skal den omkranses af et ca. 2 m højt ydre vildthegn. Omkring selve den nuværende Kohave er opsat et elektrisk kreaturhegn med en højde på omkring 90-100 cm. I forbindelse med etableringen af Naturnationalpark Hellebæk fastholdes den hidtidige hegnslinje for kreaturhegnet omkring Hellebæk Kohave i store træk."

Vi anerkender behovet for et ydre vildthegn, men er ærgerlige over, at NST lægger op til at fastholde samtlige indre kreaturhegn. Vi ville foretrække en park med så få hegn som muligt. Vi henstiller derfor til, at det overvejes om ikke hensynet til fortidsminder kan opfyldes – f.eks ved en mindre hegning af disse fremfor at bibeholde indre kreaturhegn i store dele af NNP.

Veteranisering og dødt ved

"Der er generelt mangel på skadede og døde træer med råd, sprækker og hulheder i statens skove i dag….. Naturstyrelsen har gennem en længere årrække haft fokus på især de gamle egetræer i Hellebæk Skov og Teglstrup Hegn for at understøtte de mange arter, som er knyttet til de gamle løvtræer – herunder især eremitten."

Vi anerkender fuldt ud behovet for bortfældning og veteranisering for at øge mængden af lysåben natur og understøtte biodiversiteten i øvrigt. Vi vurderer dog, at tilstedeværelsen af gamle bøge og egetræer er et af skovens vartegn og foreslår at ikke hjemmehørende men dog ikke invasive arter

f.eks rødeg anvendes til veteranisering for til gengæld at kunne spare flere af de hjemmehørende løvtræer, der hvor det er muligt.

Genskabelse af større biodiversitet

"Overdrev og græssletter på tidligere dyrkede arealer i Hellebæk Kohave rummer fortsat en del kulturgræsser, som er en reminiscens fra tidligere tiders drift. Og arealerne er generelt artsfattige med få bredbladede blomstrende planter." p. 17.

"Den primære trussel mod de lysåbne arealer i dag er tilgroning med konkurrencestærke urter, græsser og vedplanter og opbygning af et tykt førnelag, som begrænser ny fremspiring af mindre konkurrencedygtige plantearter." p.53

Vi vil gerne støtte op om Dansk Botanisk Forenings forslag til at tilføre hø fra nogle af de mere artsrige områder (p.60), og ønsker at forsøgsområderne med afskrælning af græstørven øges væsentligt i omfang fra det nuværende forslag på 0,5 ha. Erfaringerne fra det store naturgenopretningsprojekt Life Clima Bombina mht. udviklingen af biodiversitet på Knudshoved Odde bør inddrages i planlægningen.

Desuden ønsker Danmarks Naturfredningsforening, at der stilles krav om monitorering af effekten af disse forsøgsområder.

Desuden vil vi gerne påpege, den trussel (som også nævnes på p. 53) mod de fremtidige lysåbne arealer, der opstår på grund af førnelag og opfordre til at fjernelse af førnen prioriteres i forvaltningsplanen, ikke mindst i områder med fældning af rødgran.

Vandkvalitet i søer indenfor og op til NNP Hellebæk

"Ved den seneste kortlægning (2016-2019) er naturtilstanden vurderet. De tre store søer i naturnationalparken Bondedam (12,1 ha), Bøgeholm Sø (26,5 ha) og Kobberdam (6,5 ha) er alle på grund af deres størrelse omfattet af vandområdeplanerne, og deres miljøtilstand overvåges i denne sammenhæng. Bondedam er kortlagt som brunvandet sø og har en moderat miljøtilstand. Bøgeholm Sø og Kobberdam er begge kortlagt som naturtypen næringsrig sø. Bøgeholm Sø har en moderat miljøtilstand, mens Kobberdam er registreret med en ringe miljøtilstand på grund af indholdet af fytoplankton – sandsynligvis grundet for høj tilførsel af næringsstoffer."p.21

Det nævnes i projektbeskrivelsen at søerne i og lige udenfor Naturnationalparken ikke er i biologisk god tilstand. Det nævnes ligeledes, at det ifølge Vandrammedirektivet pålægger Helsingør kommune at forbedre kvaliteten. Da det i projektbeskrivelsen endvidere antages, at det er et højt indhold af næringssalte, der er skyld i særlig Kobberdammens forfatning, vil vi opfordre NST til at gå i dialog med kommunen og udarbejde en fælles plan for at forbedre, forholdene. Naturen er som bekendt ikke nøjeregnende med, hvem der gør hvad, bare det bliver gjort.

"Det sure overdrev ved Pernillesø er vurderet til moderat tilstand" og "De nedbrudte højmoser ved Fuglefængerhuse og Skovfogedmosen er i hhv. ringe og dårlig tilstand" p. 21.

Her ønsker Danmarks Naturfredningsforening ligeledes, at mulighederne for naturgenopretning af disse områder prioriteres i forvaltningsplanen.

Mål og delmål for projekt

Vi anerkender at det primære mål med naturnationalparken er at genoprette tidligere eksisterende forhold, såsom lysåbne områder, skovbryn og større artsrigdom. Vi støtter også op om udsætning af kronhjorte, som et væsentligt virkemiddel i naturnationalparken. Vi ser dog gerne et højere ambitionsniveau og en mere forpligtende tilgang til spændende initiativer som ådselspladser og evt. genudsætning af tidligere eksisterende arter, hvoraf NST selv fremhæver moseperlemorsommerfugl (p. 23). Det vil selvfølgelig kræve en forudgående vurdering ud fra IUNC´s kriterier. Vi vil derfor også gerne kvittere for det planlagte samarbejde med dansk botanisk forening om tilførsel af frø på udpegede områder.

Besøgstryk

Endelig vil vi i Danmarks Naturfredningsforening gerne udtrykke vores støtte til indtænkning af "stillezoner", hvor særlig de indhegnede dyr har mulighed for at søge til i en park, der potentielt vil være udsat for et stort besøgstryk. Da Naturnationalpark Hellebæk i forvejen er et bynært og let tilgængeligt område, er det forventeligt, at besøgstrykket bliver meget stort. Vi håber derfor , at det vil være genstand for udvidet opmærksomhed fra NST´s side, så parken ikke får den modsatte effekt på biodiversiteten, som det er alle involverede parters intention.

Alt i alt støtter vi I DN Helsingør projektbeskrivelsen og håber på, at Naturnationalpark Hellebæk snart er en realitet.